

Muistio; sosiaali- ja terveysministeriön esitys rokotuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön rokotuksista annetulla asetuksella säädetään muun muassa kansallisesta rokotusohjelmasta. Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotteet ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia. Rokotukset annetaan neuvolassa, kouluterveydenhuollossa tai omalla terveysasemalla. Hyvinvointialueet vastaavat rokotusten käytännön järjestelystä ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaa terveydenhuoltohenkilöstölle ohjeita rokotusohjelman toteuttamisesta sekä seuraa rokotusohjelman toteutumista, turvallisuutta ja vaikuttavuutta. Rokotusohjelmasta päättää sosiaali- ja terveysministeriö ja rokotusohjelman sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella. Kansallisen rokotusohjelman rokotteet rahoitetaan valtion budjetista, sen rokotementilta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on lausunnossaan (THL/2380/8.09.00/2026) esittänyt, että kansallista rokotusohjelmaa täydennetään vesirokkorokotusten osalta koskemaan kaikkia niitä aikuisia, jotka eivät ole sairastaneet vesirokkoa tai saaneet kahta annosta vesirokkorokotetta. Lisäksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on esittänyt lausunnossaan (THL/3122/0.05.00/2025), että kansalliseen rokotusohjelmaan lisättäisiin vyöruusurokote sellaisille henkilöille, joille on tehty elin- tai kantasolusiirto sekä henkilöille, jotka sairastavat hematologista syöpää.

Kansallisen rokotusohjelman rahoitus

Suomen kansallinen rokotusohjelma on keskeinen osa tartuntatautien torjuntaa ja väestön terveyden edistämistä. Rokotusohjelmaan kuuluvat rokotteet rahoitetaan valtion budjetista. Valtion vastuulla on rokotteiden hankinta ja ohjaus, kun taas hyvinvointialueet vastaavat rokotusten käytännön toteutuksesta. Valtion talousarviossa rokotuksiin liittyvät menot sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokkaan, momenttiin 33.70.20 (rokotteiden hankinta).

Rokotementilla olevaa määrärahaa saa talousarvion mukaisesti käyttää:

- 1) tartuntalain (1227/2016) 44 §:n—48 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämisestä sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämisestä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmän kehittämisestä, hankinnasta ja ylläpidosta sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta ja harvinaisten rokotteiden ja vasta-aineiden hankkimisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen
- 2) Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksuun
- 3) rokotteiden hankintapäätösprosessista, hankkimisesta, edelleen toimittamisesta ja välitystoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) rokotuksilla estettävien vakavien epidemioiden ja pandemioiden rokotteiden kustannuksiin
- 5) enintään neljää henkilötyövuotta vuosittain vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen kansalliseen rokotusohjelmaan otettavien rokotteiden arviointityöhön, rokotteiden hankintaan, rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämiseksi sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämiseksi

- 6) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittain määrittämien riskialueiden väestön TBE-rokotuksiin
- 7) covid-19-rokotteiden vastikkeettomaan luovutukseen sekä rokotteiden luovuttamisesta, myynnistä ja hävittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Kansallisen rokotusohjelman ja muiden tartuntatautilaissa tarkoitettujen rokotteiden vuosittainen kustannus valtiolle on noin 40–45 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 valtion talousarviossa rokotteiden hankintaan ja muihin rokottamisesta aiheutuviin kustannuksiin varattiin yhteensä noin 40,7 miljoonaa euroa ja julkisen talouden suunnitelman mukainen taso vuodelle 2027 on 40,5 miljoonaa euroa.¹ Kansallisen rokotusohjelman estämistä tautitapauksista saadut säästöt hoitokustannuksissa ylittävät rokotusohjelman kustannukset ainakin 60 miljoonalla eurolla. Rokotuksilla sekä lisätään hyvinvointia että vapautetaan voimavaroja muuhun käyttöön. Sairausvakuutusjärjestelmän kautta rokottamisen tukeminen olisi kallista ja kohdentuisi maksukyvyyn mukaan. Yhteiset voimavarat kannattaa suunnata rokotusohjelman kehittämiseen.²

Kansallisen rokotusohjelman ehdotetuista muutoksista aiheutuvat lisäkustannukset kansalliseen rokotusohjelmaan

Vesirokkorokotusta on tarjottu vuodesta 2017 lähtien osana kansallista rokotusohjelmaa maksutta kaikille 1.1.2006 ja sen jälkeen syntyneille lapsille, jotka eivät ole sairastaneet vesirokkoa. Nyt Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on Puolustusvoimien aloitteesta ehdottanut, että kansallista rokotusohjelmaa täydennettäisiin siten, että vesirokkorokotuksia tarjottaisiin jatkossa myös sellaisille aikuisille, jotka eivät olisi joko sairastaneet vesirokkoa tai saaneet kahta rokoteannosta vesirokkorokotetta. Käytännössä tämä koskisi noin 20–50-vuotiaita henkilöitä ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arvion perusteella noin 1–3 prosenttia ko. ikävälän väestöstä. Rokotukset painottuisivat todennäköisesti ensimmäisiin muutoksen jälkeisiin vuosiin. Rokotushalukkuutta ja siten rokotteista aiheutuvia kustannuksia on vaikea etukäteen arvioida. Mikäli ryhmä, jolle rokotuksia tarjotaan, hakee rokotuksen aktiivisesti heti muutoksen jälkeen, kustannukset voisivat ensimmäisenä vuonna olla enintään 3,7 miljoonaa euroa, ja myöhempinä vuosina 0,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on lisäksi ehdottanut, että kansallista rokotusohjelmaa täydennettäisiin vuoden 2027 aikana siten, että elin- ja kantasolusiirtopotilaille sekä hematologista syöpää sairastaville potilaille tarjottaisiin jatkossa vyöruusu-rokotesarjaa osana kansallista rokotusohjelmaa. Rokotussarjaan kuuluu kaksi rokotetta. Ensimmäisenä vuonna riskiryhmiin kuuluvien vyöruusu-rokotteet kustantaisivat enimmillään noin 7,7 miljoonaa euroa, jonka jälkeen kustannukset olisivat arviolta noin 400 000–1,1 miljoonaa euroa vuodessa. Tätä rokotetta hankitaan rokoteohjelmaan ensimmäistä kertaa, joten kustannusarvio ei perustu vahvistuneeseen hankintahintaan.

Yhteensä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ehdottamat vesirokkorokotusten sekä vyöruusu-rokotusten täydennykset kustantaisivat ensimmäisenä vuonna enintään noin 11,4 miljoonaa euroa, jonka jälkeen vuosittainen kustannus olisi arviolta enintään noin 1,6 miljoonaa euroa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ehdottamat kansallisen rokotusohjelman täydennykset voitaisiin alkuvaiheessa kustantaa rokotemomentin vuosittaisista siirtomäärärahoista, mutta rokotusohjelman nykyisten rokotteiden ja nyt ehdotettavien täydennysten jatkuvuus tulisi varmistaa turvaamalla riittävä kansallisen rokotusohjelman rahoitus myös tulevaisuudessa. Ehdotetut muutokset ovat kuitenkin suuremman alkupanostuksen jälkeen pitkällä

¹ Valtion talousarvioesitys 2026. Verkossa: [Valtion talousarvioesitykset](#).

² Salo, Heini ja Kilpi, Terhi: Kansallinen rokotusohjelma – kansanterveyden ja talouden menestystarina. Duodecim 2017;133:977–83. Verkossa: <https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/ea1d6c67-7f13-404c-a8df-ff6e02463cae/content>.

aikavälillä suhteessa rokotusohjelman kokoon pieniä ja paineet rokotusohjelman rahoituksen riittävydelle tulevat ensisijaisesti muista lähteistä, kuten tulevien, arvoltaan suurien, kilpailutusten lopputuloksesta.